

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Cítíme se v našem kraji dobře? Jistě chceme zdravý kraj, města, obce a obyvatele. Pomůže nám v tom CESBA?

Jaké máme možnosti, jak své okolí utvářet? Může to být ještě lepší než dnes? Zajímá to někoho? Neklesejme na mysli, něco se přece děje...

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

CESBA = Celoevropské hodnocení udržitelnosti budov

Co znamená CEC5?

Projekt CEC5 řeší implementaci certifikační procedury pro veřejné budovy. Cílem projektu je podpora energetické účinnosti, soběstačnosti a využívání obnovitelných zdrojů energie. **Energetická agentura Zlínského kraje** projekt realizuje ve spolupráci s 12 partnery z 8 zemí Střední Evropy. Spolupráce všech partnerů pomohla vzniku společné iniciativy CESBA.

CESBA (Common European Sustainable Building Assessment) je certifikačním nástrojem i metodikou pro hodnocení stávajících a nových staveb. Zároveň je jednotným rámcem pro projekty v Evropské Unii. CESBA vzešla z nástroje na hodnocení veřejných budov ENERBUILD/KGA, který je integrován např. v rakouském Vorarlbersku.

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

CESBA jako certifikační nástroj energetické náročnosti a trvalé udržitelnosti

Cílem je přispět ke splnění stanovených cílů EU pro rok 2020. Stavby hrají význačnou roli v našich životech a jsou základem naší sociální, ekonomické a environmentální integrity. Je nezbytné přehodnotit stávající přístupy a strategie a formulovat nové standardy v lokálním, regionálním, národním a nadnárodním měřítku. CESBA může sloužit jako pomocník a průvodce procesem návrhu staveb v rámci energetické udržitelnosti, ekologické stability a ekonomické návratnosti. Hlavními indikátory jsou např. dopravní dostupnost, proces plánování, hospodaření s energií, kvalita vnitřního prostředí a použité materiály.

CESBA – společná iniciativa pro novou kulturu vystavěného prostředí v Evropě

Budovy představují vysoký potenciál k úsporám energie a snižování provozních nákladů. Proto je třeba podporovat výstavbu budov s téměř nulovou spotřebou energie a posuzovat životní cyklus budov - LCA (Life Cycle Assessment), který souvisí s ochranou životního prostředí, hodnocením použitých materiálů od vzniku, přes zpracování, užívání až po konečnou životnost a likvidaci.

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Region Vorarlbersko může jít příkladem! Nabízí se analogie se Zlínským krajem.

Zlínský kraj (Zlínský region)

Zlínský kraj je třetí nejmenší kraj rozlohy 3964 km² s počtem obyvatel 585,6 tisíc, podíl nezaměstnanosti 8,75% a průměrná hrubá mzda je 21,5 tis. Kč. Kraj je vymezen do 4 územních okresů (Kroměříž, Uherské Hradiště, Vsetín, Zlín) s celkovým počtem 307 obcí (13 obcí s rozšířenou působností, 30 obcí má statut města a hlavním sídelním městem kraje je Statutární město Zlín se 75,7 tis. obyvatel.

- 39,8% plocha lesů
- místo s výraznou architektonickou kvalitou (Baťa z hlediska historického – 30. léta 20. století)

Vorarlberský region

Vorarlberský region o rozloze 2601 km² s počtem obyvatel 376,3 tisíc, podíl nezaměstnanosti 6,2% a průměrná hrubá mzda 2550 EUR (68,8 tis. Kč). Vorarlbersko je členěno do 4 okresů (Bregenz, Dornbirn, Feldkirch, Bludenz) s celkovým počtem 96 obcí a je hned po Vídni druhou nejmenší spolkovou republikou Rakouska, kde se daří hlavně dřevostavbám (asi 15% celkového trhu).

- 36,0% plocha lesů (v posledních letech vzniklo několik desítek nových dřevozpracujících firem – lokální materiál, šetří ŽP)
- místo s výraznou architektonickou a technickou kvalitou (světová špička, významné architektonické kanceláře, tisíce turistů ročně cestuje za Vorarlberskou architekturou)

Srovnání a společné body:

- Rakousko / Česká Republika – růst HDP 2011 (+2,7% / +1,9%), 2012 (+0,8% / -1,3%), 2.čtvrtletí 2013 (+0,1% / -1,2%)
- většina obyvatel Vorarlberska je koncentrována v rovinatém, hustě zalidněné liniové aglomeraci kolem hlavního města Bregenz (paralela s aglomerací Zlín – Otrokovice – Napajedla), zbytek obyvatel žije v horských údolích (paralela Vsetínsko)
- jedná se o pohraniční oblast bez jazykové bariéry, Vorarlbersko sousedí se Švýcarskem a Německém (Zlínský kraj – Slovensko)

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Analýza silných stránek a příležitostí Zlínského kraje:

Silné stránky:

- Zlínský kraj disponuje velkými zásobami dřeva a cihlářských hlín. Dřevo a cihla mají význačné tradiční postavení (Beskydy, Javorníky, Bílé Karpaty a Baťovský Zlín). Vyrábíme kvalitní dřevěná okna a izolační zasklení s výbornými tepelně technickými vlastnostmi. Dále má kraj významné zdroje kameniva a písků (ložiska kolem řeky Moravy, štěrkoviště), organických materiálů (sláma, hlína) a může se chlubit také výrobou hydroizolačních materiálů.
- Kraj, obce i občané mají zájem o energetické úspory (dotace na zateplování, výměny zdrojů, OZE, Zelená úsporám). Energetická agentura Zlínského kraje nabízí metodickou, administrativní a odbornou pomoc.
- Ekologické cítění (recyklace materiálů, slaměné stavby a ekologické stavění).

Příležitosti:

- Zaměření se na zpracování místních materiálů a místních zdrojů (vznik nových pracovních míst). Potenciál zpracování dřeva a dalších materiálů nezatěžujících ŽP (nové technologie – žádná konkurence). Např. dřevěné nebo slaměné panely, ekologické izolační materiály, hliněné omítky a přírodní ošetřování dřeva, atd.
- Zvýšení konkurenceschopnosti a zavedení sofistikovanějšího přístupu k návrhu trvale udržitelných a energeticky úsporných staveb – nulové a pasivní domy nejen pro veřejný sektor. Podpora NZÚ pro rodinné domy.
- Přijetím takové koncepce se může Zlínský kraj stát vzorem např. pro Slovensko a Polsko. K tomu je třeba se zaměřit na zlepšení odbornosti v kraji, stanovit si jasný cíl a celkový energetický koncept (energetickou koncepci Zlínského kraje).

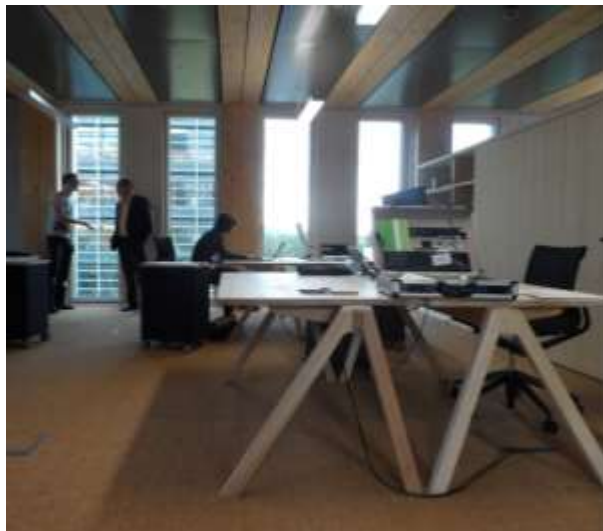
CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Příklady staveb z Vorarlberska:

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Demonstrační stavba: LTC ONE – Dornbirn, Vorarlbersko (AT)

Jedná se o hybridní dřevostavbu v pasivním standardu. Stavba je vybudována v modulárním konstrukčním systému (montované dřevěné a dřevo-betonové spolupůsobící prvky), který byl vyvinut týmem architektů a stavařů (CREE GmbH). Stropy a prvky pláště byly prefabrikovány a dodány na stavbu ve stavu, který umožnil tuto osmipodlažní budovu postavit během 8 dní. Stavba byla spolufinancována z projektu CEC5. V jednom z patrových modulů působí Regionální rozvojová agentura Vorarlberg eGen (www.regio-v.at) a tuto stavbu s minimální ekologickou stopou a vysokou energetickou efektivitou přibližuje všem zájemcům.

Prefabrikovaná stavba, fasáda z recyklovaného hliníku, téměř všechen materiál bez ekologické stopy, dřevo v přírodním stavu, rekuperace vzduchu a dřevěná francouzská okna s vnějším elektronickým stíněním a další kvality v souladu s návrhem pasivního domu včetně hodnocení v rámci CESBA. Stavba získala krásných 800 z 1000 BODŮ.

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Jak CESBA funguje a co přináší? Co se hodnotí?

Novostavby:

Číslo	Název kritéria	Povinné kritérium (M)	max. počet bodů
A Kvalita místa a vybavení			
max. 50			
A 1	Napojení na veřejnou dopravu		30
A 2	Ekologická kvalita místa		30
A 3	Vybavenost pro cyklisty		25
B Kvalita procesu plánování			
max. 200			
B 1	Rozhodovací proces a prověření variant		25
B 2	Definování ověřitelných energetických a ekologických cílů	M	20
B 3	Zjednodušený výpočet hospodárnosti	M	40
B 4	Produktový management - zabudování nízkoemisivních stavebních výrobků a s nízkým obsahem škodlivin		60
B 5	Energetická optimalizace projektu a detailní přezkoumání energetických výpočtů		60
B 6	Informace pro uživatele		25
C Energie a zásobování			
max. 450			
C 1	Potřeba energie na vytápění dle PHPP	M	100
C 2	Potřeba energie na chlazení dle PHPP	M	100
C 3	Primární energie dle PHPP	M	125
C 4	Ekvivalentní emise CO2 dle PHPP		75
C 5	Fotovoltaika		50
C 6	Rozklíčení spotřeby energie	M	10
C 7	Spotřeba vody/využití dešťové vody		20
D Zdraví a komfort			
max. 200			
D 1	Tepelná pohoda v letním období		150
D 2	Rízené větrání - hygiena a ochrana proti hluku		40
D 3	Denní osvětlení		40
E Stavební materiály a konstrukce			
max. 200			
E 1	O13 _{TOHČ} ekologický index obálky budovy (respektive O13 v celkové hmotě budovy)		200
Součet			max. 1000

Rekonstrukce:

Číslo	Název kritéria	Povinné kritérium (M)	max. počet bodů
A Kvalita místa a vybavení			
max. 25			
A 1	Napojení na veřejnou dopravu		0
A 2	Ekologická kvalita místa		0
A 3	vybavenost pro cyklisty		25
B Kvalita procesu plánování			
max. 240			
B 1	Rozhodovací proces a prověření variant		25
B 2	Definování ověřitelných energetických a ekologických cílů	M	20
B 3	Zjednodušený výpočet hospodárnosti	M	40
B 4	Produktový management - zabudování nízkoemisivních stavebních výrobků a výrobků neobsahujících škodlivé látky		60
B 5	Energetická optimalizace projektu a detailní přezkoumání energetických výpočtů		60
B 6	Informace pro uživatele		25
B 7	Analýza stávajícího stavu a jeho slabých míst		40
C Energie a zásobování			
max. 500			
C 1	Potřeba energie na vytápění dle PHPP	M	125
C 2	Potřeba energie na chlazení dle PHPP	M	100
C 3	Primární energie dle PHPP	M	175
C 4	Ekvivalentní emise CO2 dle PHPP		75
C 5	Fotovoltaika		40
C 6	Rozklíčení spotřeby energie		10
C 7	Spotřeba vody/využití dešťové vody		20
D Zdraví a komfort			
max. 250			
D 1	Tepelná pohoda v letním období		150
D 2	Rízené větrání - hygiena a ochrana proti hluku		50
D 3	Denní osvětlení		50
E Stavební materiály a konstrukce			
max. 200			
E 1	O13 _{TOHČ} ekologický index obálky budovy (respektive O13 v celkové hmotě budovy)		200
Součet			max. 1000

CESBA vytváří společný rámec a určuje hodnotící kritéria a body za účelem vzniku smysluplného TRVALE UDRŽITELNÉHO CELKU (stavby) a vystavěného prostředí.

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Budovy s téměř nulovou spotřebou od roku 2020!!!

Legislativní výhled v ČR – V ČR platí novela zákona o hospodaření energií č. 318/2012 Sb. s účinností od 1.1.2013 s novou prováděcí vyhláškou 78/2013 Sb. s účinností od 1.4.2013, která stanovuje:

- **Od 1.1.2016 veřejné budovy plocha větší jak 1500 m²**
- **Od 1.1.2017 veřejné budovy plocha větší jak 350 m²**
- **Od 1.1.2018 veřejné budovy plocha menší jak 350 m²**

- **Od 1.1.2018 ostatní budovy plocha větší jak 1500 m²**
- **Od 1.1.2019 ostatní budovy plocha větší jak 350 m²**

- **Od 1.1.2020 všechny nové budovy!!!**

CESBA = ZDRAVÝ KRAJ = města a obce + obyvatelé

Udržitelný rozvoj obcí, urbanismus orientovaný na úspory energie

Pro inteligentní ekologické a energeticky úsporné plánování je zapotřebí zpracovat více než územní plán obce, který je pouze dvojrozměrný. **Dnes je třeba uvažovat a plánovat ve 3D.** Modelové trojrozměrné zobrazení umožňuje sofistikovanější návrh. Dále je potřeba:

- znalost rozvojového potenciálu regionu, vazeb na původní urbanistickou strukturu
- nenavrhouvat monofunkční rozvojové plochy pro bydlení (zvýšená doprava, horší ŽP,...)
- to co je vhodné pro jednoho není pro všechny (individuální komplexní přístup)
- je třeba uvažovat v rámci zásad rozvoje regionu v širších souvislostech
- uvědomit si, že každý obyvatel se podílí na stabilitě a trvale udržitelném rozvoji obce
- znalost a využití místních obnovitelných zdrojů energie (biomasa, slunce,...)
- naše společnost je jiná než ve světě, proto je třeba dobré příklady modifikovat
- jsou velké rezervy v plánování tzv. brownfields
- **POZOR!** na maximální zhodnocení ploch a navrhování monofunkce, rozparcelování a rozprodávání, jelikož dochází k mnoha problémům. Důležité je pracovat s odborníky, situačními studii, návrhy architektů a projektantů.

Pokud hledáte radu, můžete se ve Zlínském kraji obrátit na Energetickou agenturu Zlínského kraje, o.p.s., www.eazk.cz